

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1648

[Total No. of Pages : 3

[4953]-101

B.Ed. (Physical Education)

FOUNDATIONS OF PHYSICAL EDUCATION

(2013 Pattern) (Paper - I)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write in detail about the development of Physical Education in India after Independence. **[15]**

OR

- a) Explain the ethical behaviour of Physical Education Teacher. **[8]**
- b) Explain the place of Physical Education in Education. **[7]**

Q2) Write in detail about the Modern and Ancient Olympics. **[15]**

OR

- a) Explain the Rural and Urban Recreation. **[8]**
- b) Khashaba Jadhav. **[7]**

Q3) Fill in the blanks. **[5]**

- a) NSNIS was established in the year ____.
- b) Major aim of Physical Education is to ensure ____.
- c) Full form of IO A is _____.
- d) Full form of YMCA is _____.
- e) First Asian Games were held at _____.

Q4) Short notes. (any three): **[15]**

- a) Major Dhyanchand.
- b) List the objectives of Physical Education.
- c) Relationship of Physical Education with education.
- d) What is Recreation?



P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

P1648

[4953]-101

B.Ed. (Physical Education)

FOUNDATIONS OF PHYSICAL EDUCATION

(2013 Pattern) (Paper - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) स्वातंत्र्यानंतरच्या काळातील भारतातील शारीरिक शिक्षणाचा विकास सविस्तरपणे लिहा. [15]

किंवा

अ) शारीरिक शिक्षण शिक्षकाची नैतिक वागणूक. [8]

ब) शारीरिक शिक्षणाचे शिक्षणातील स्थान स्पष्ट करा. [7]

प्रश्न 2) आधुनिक व प्राचीन ऑलिम्पिक विषयी सविस्तर लिहा. [15]

किंवा

अ) ग्रामीण आणि शहरी मनोरंजनाचे स्पष्टीकरण लिहा. [8]

ब) खाशाबा जाधव. [7]

प्रश्न 3) रिकाम्या जागा भरा. [5]

अ) एन्. एस्. एन्. आय्. एस्. ची स्थापना ----- ह्यावर्षी झाली.

ब) शारीरिक शिक्षणाचे मुख्य ध्येय -----.

क) आय. ओ. ए. चे पूर्ण नाव -----.

ड) वाय्. एम्. सी. ए. चे पूर्ण नाव -----.

इ) पहिली आशियाई स्पर्धा ----- येथे भरविण्यात आली होती.

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) मेजर ध्यानचंद
- ब) शारीरिक शिक्षणाच्या उद्दिष्टांची यादी
- क) शारीरिक शिक्षण व शिक्षण यांच्यातील संबंध
- ड) मनोरंजन म्हणजे काय?



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1649

[Total No. of Pages : 3

[4953]-102

B.Ed. (Physical Education)

PSYCHOLOGY OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Define Instincts & Write Characteristics of Instincts. Explain McDougal's 14 Instincts. **[15]**

OR

Define Learning & Explain Laws of Learning and Transfer of Learning with suitable examples.

Q2) Explain Early Childhood in detail. (General behaviour, motor Development & Training implications). **[15]**

OR

Define Emotion. Write causes of emotional disturbances and suggest techniques to overcome emotional disturbances.

Q3) Answer in short. **[5]**

- a) Define Sports Psychology.
- b) Define Thinking Process.
- c) Personality Traits of Women Sportsmen.
- d) Motivation cycle.
- e) Factors affecting motor Development.

Q4) Write short notes. (any three) **[15]**

- a) Importance of Sports Psychology.
- b) Trial & Error Theory.
- c) Adjustment & Maladjustment.
- d) Techniques of motivation.



P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

P1649

[4953]-102

B.Ed. (Physical Education)

PSYCHOLOGY OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) सहजप्रवृत्तीची व्याख्या लिहा. सहजप्रवृत्तीची गुणवैशिष्ट्ये लिहून 14 सहजप्रवृत्ती सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

अध्ययनाची व्याख्या लिहा. अध्ययनाचे नियम व अध्ययन संक्रमण योग्य उदाहरणांसह सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पूर्व शैशावावस्था सविस्तर स्पष्ट करा. (सामान्य वर्तन, कारक विकास, प्रशिक्षण परिणाम) [15]

किंवा

भावनेची व्याख्या सांगा. भावनिक अस्वस्थतेची कारणे लिहा. भावनिक अस्वस्थतेतून बाहेर पडण्याची तंत्र सूचवा.

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व प्रश्न सोडवा) [5]

अ) क्रीडा मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा.

ब) विचार प्रक्रीयेची व्याख्या लिहा.

क) व्यक्तिमत्त्वाची गुणवैशिष्ट्ये - महिला खेळाडूंची.

ड) प्रेरणा चक्र लिहा.

इ) कारक विकासावर परिणाम करणारे घटक लिहा.

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) क्रीडामानसशास्त्राचे महत्त्व
- ब) प्रयत्न प्रमाद पद्धती
- क) समायोजन आणि विषमायोजन
- ड) प्रेरणेची तंत्र



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1650

[Total No. of Pages : 3

[4953]-103

**B.Ed. (Physical Education)
ANATOMY & PHYSIOLOGY
(2013 Pattern) (Semester - I)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figurs to the right indicate full marks.*

Q1) a) Explain Aerobic energy system with example. [8]
b) Draw a labelled diagram of cell & Explain. [7]

OR

- a) Explain types of muscles with diagram. [8]
- b) Explain classification of joints. [7]

Q2) Explain structure & function of central nervous system. Write effect of exercise & training on it. [15]

OR

Draw a labelled diagram of heart. Explain its function with effect of training on heart. [15]

Q3) Answer in short. [5]

- a) Write names of long bones.
- b) Define metabolic rate.
- c) List glands in the human body.
- d) Define long volume.
- e) List organs of digestive system.
- f) Function of skin.
- g) Function of blood.

Q4) Short notes (any three): [15]

- a) ATP-PC system.
- b) Anatomy of sketetal muscle.
- c) Mechanism of Respiration.
- d) Pitotary Gland.



P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

P1650

[4953]-103

**B.Ed. (Physical Education)
ANATOMY & PHYSIOLOGY
(2013 Pattern) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)**

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) अ) एरोबीक उर्जा संस्था उदाहरणासह स्पष्ट करा. [8]
ब) वेशीची सुबक आकृती काढून नावे द्या व स्पष्ट करा. [7]
किंवा
अ) स्नायुंचे प्रकार आकृती सह स्पष्ट करा. [8]
ब) सांध्यांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा. [7]
- प्रश्न 2) मध्यवर्ती मज्जासंस्थेची रचना व कार्य स्पष्ट करा. त्यावर प्रशिक्षणाचा होणारा परिणाम लिहा. [15]
किंवा
हृदयाची सुबक आकृती काढून नावे द्या. हृदयाची कार्यलिहा व त्यावर होणारा प्रशिक्षणाचा परिणाम स्पष्ट करा. [15]
- प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. [5]
अ) लांब हाडांची नावे लिहा.
ब) चयापचय्यच्या दराची व्याख्या लिहा.
क) मानवी शरीरातील ग्रंथींची यादी करा.
ड) 'फुफ्फुस क्षमता' व्याख्या लिहा.
इ) पचन संस्थेच्या अवयवांची यादी करा.
फ) त्वचेची कार्य लिहा.
य) रक्ताची कार्य लिहा.

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) ATP-PC संस्था
- ब) अस्थिस्नायुंची रचना
- क) श्वरताची क्रिया
- ड) पियुषिका ग्रंथी



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1651

[Total No. of Pages : 2

[4953]-104

**B.Ed. (Physical Education)
FITNESS, WELLNESS & YOGA
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain concept & importance of fitness, physical activity & exercise. Write Benefits of fitness. **[15]**

OR

Obesity in child, & management of it. Explain hazards of obesity.

Q2) List out different training methods of developing fitness. Explain any two of them in detail. **[15]**

OR

Write importance of suryanamskar. Discuss how is it helpful for a common man, who do not have much time, space, technique for exerisec.

Q3) Solve the following questions. **[5]**

- a) Five components of HRPF.
- b) Select eight exercises & illustrate it into circuit training set.
- c) FITT principles.
- d) First four paths of Astanga Yoga.
- e) Defination of fitness with example.

Q4) Write short notes. (any three) **[15]**

- a) SRPF & Sports.
- b) Importance of practice drills.
- c) Training principles.
- d) Astang Yoga.



P.T.O.

Total No. of Questions : 4]

P1651

[4953]-104

B.Ed. (Physical Education)
FITNESS, WELLNESS & YOGA
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) शारीरिक सुदृढता, शारीरिक सक्रियता व व्यायामाची संकल्पना व महत्त्व स्पष्ट करा. सुदृढतेचे फायदे लिहा. [15]

किंवा

मुलांमधिल स्थूलता, व त्याचे नियोजन स्थूलतेचे धोके स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) सुदृढता विकसीत करणाऱ्या विविध प्रशिक्षण पद्धतींची यादी करा. कोणत्या दोन पद्धतींचे सविस्तर वर्णन करा. [15]

किंवा

सूर्यनमस्काराचे महत्त्व विशद करा. सामान्य व्यक्तीस ज्यांचेकडे वेळ, जागा व तंत्र नाही त्यांना कसे उपयुक्त आहेत त्यावर चर्चा करा.

प्रश्न 3) खालील प्रश्न सोडवा. [5]

- अ) आरोग्याधिष्ठीत शारीरिक सुदृढते चे पाच घटक.
ब) आठ व्यायाम निवडा व चक्रिय प्रशिक्षण संचाची आकृती काढा.
क) एफ. आय. टि. टि. तत्त्व.
ड) अष्टांग योगाची पहिली चार अंगे.
इ) सुदृढतेची सोदाहरण व्याख्या.

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]

- अ) एस. आर. पी. एफ. खेळ
ब) सराव कवायतींचे महत्त्व
क) प्रशिक्षणाची तत्त्वे
ड) अष्टांग योग



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1652

[4953]-105

[Total No. of Pages : 15

B.Ed. (Physical Education)

मराठी अध्यापन पद्धती

**Methodology of Teaching - Marathi
(2013 Pattern)**

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अध्ययन - अध्यापन म्हणजे काय? मातृभाषेची विशेष उद्दिष्टे स्पष्ट करा. [15]

किंवा

अ) वाचनाचे म्हणजे काय? वाचनाचे फायदे लिहा. [8]

ब) नियोजन म्हणजे काय? पाठ नियोजन सविस्तर स्पष्ट करा. [7]

प्रश्न 2) मातृभाषेची सद्याःस्थितीविषयी साधक-बाधक चर्चा करा. [15]

किंवा

अ) आदर्श पाठ्यपुस्तकाचे निकष उदाहरणासह स्पष्ट करा. [8]

ब) आदर्श वाचन कौशल्य लिहा. [7]

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही पाच) [10]

अ) वाचनाचे मुख्य प्रकार लिहा.

ब) नियोजन प्रकार लिहा.

क) मातृभाषा शिक्षकाची शैक्षणिक पात्रता लिहा.

ड) काव्य अध्यापन पध्दत कोणती?

इ) शैक्षणिक साधनाचे प्रकार कोणते?

फ) आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची व्याख्या द्या.

य) प्रस्तावनेचे महत्त्व लिहा.

P.T.O.

प्रश्न 4) टीपा द्या. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) शैक्षणिक साधनाचे महत्त्व
- ब) अध्ययन – अध्यापनाची सर्वसामान्य उद्दिष्टे
- क) व्याकरण अध्यापनाचे महत्त्व
- ड) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचे उद्दिष्टे



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

हिंदी अध्यापन पद्धती

Methodology of Teaching - Hindi Education

(2013 Pattern) (Optional)

समय : 2 घंटे]

[पूर्णांक : 50

सूचनाएँ :- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाईं ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक दर्शाते हैं।

प्रश्न 1) हिंदी भाषा का प्राथमिक विद्यालयों में स्थान बताते हुए हिंदी भाषा सिखाने के उद्देश्य लिखे [15]

अथवा

अ) सहायक साधनों का अर्थ और महत्व समझाते हुए उनका भेद और वर्गीकरण स्पष्ट करे। [8]

ब) गद्य पाठ का स्वरूप और महत्व स्पष्ट करे। [7]

प्रश्न 2) हिंदी अध्यापक के आवश्यक गुण सविस्तर स्पष्ट करे। [15]

अथवा

अ) सूक्ष्म अध्यापन पद्धती का महत्व समझाए। [8]

ब) सूक्ष्म अध्यापन पद्धती स्वरूप स्पष्ट करे। [7]

प्रश्न 3) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (केवल पाँच) [5]

अ) कविता अध्यापन में अध्यापक द्वारा कविता वाचन कैसे होना चाहिए।

ब) सस्वर वाचन का अर्थ बताओ।

क) हिंदी अध्यापन में नए प्रवाहों की सूची।

ड) आगमन तथा निगमन प्रणाली के अंतर को स्पष्ट किजिए।

इ) हिंदी शिक्षक को भाषा विज्ञान का ज्ञान क्यों होना चाहिए?

फ) गद्य शिक्षा के कोई दो लाभ।

य) सस्वर वाचन के कोई दो महत्व लिखिए।

प्रश्न 4) टिपणीयाँ लिखे। (केवल तीन)

[15]

- अ) काव्य शिक्षा का स्थान।
- ब) वाचन का महत्व।
- क) प्रत्यक्ष प्रणाली का स्वरूप।
- ड) त्रिभाषा सुत्र।



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING ENGLISH

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figurs to the right indicate full marks.*

Q1) Describe Place of English language & its importance in todays era. **[15]**

OR

Explain Dr. West New Method.

Q2) Six characteristics of Textbook & its Evaluation **[15]**

OR

Explain in detail types of Evaluation & Evaluation process.

Q3) Answer in short. **[5]**

- a) Definition of Content cum Methodology.
- b) Types of Debates.
- c) Types of Prose
- d) Methods of Teaching Grammar.
- e) Define Dramatization.

Q4) Short notes. (Any three) **[15]**

- a) Objectives of Teaching English.
- b) Language Games
- c) Oral & Silent Reading.
- d) Importance of Teaching Aids.



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS

(2013 Pattern) (Paper - V)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figurs to the right indicate full marks.*

Q1) Compare Inductive and Deductive method of teaching mathematics. With its merits and demerits. **[15]**

OR

- a) Plan a enrichment programme for gifted students. **[8]**
- b) Write nature, scope and importance of mathematics in school curriculum. **[7]**

Q2) Explain how will you implement content cum methodolgy in teaching of mathematics method. **[15]**

OR

- a) Prepare a lesson note to teach construction of triangle for class 6th students. **[8]**
- b) Prepare a lesson note to teach 'Compound interest' for class 7th students. **[7]**

Q3) Answer in one sentence. **[5]**

- a) Define 'Circle'
- b) Teaching aid
- c) Home work
- d) CCM - Content
- e) Year Plan

Q4) Write short notes. (Any Three) **[15]**

- a) Importance of teaching aids
- b) Remedial classes
- c) Discount
- d) Importance of CCM



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS

(2013 Pattern) (Paper - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) गणित अध्यापन पध्दती मधील उद्गामी व अवगामी पध्दती या मध्ये त्याचा फायदे - तोटे सह तुलना करा. [15]

किंवा

अ) गुणवंत विद्यार्थान करिता संवर्धन कार्यक्रम तयार करा. [8]

ब) शालेय पाठ्यक्रम मध्ये गणिताचे स्वरूप, व्याप्ती व महत्व लिहा. [7]

प्रश्न 2) गणित अध्यापन पध्दती मध्ये 'आशय युक्त अध्यापन पध्दती' कशा प्रकारे अमलात आणाल हे स्पष्ट करा. [15]

किंवा

अ) इयत्ता 6 वी करिता "त्रिकोनाची रचना" अध्यापन करिता पाठ टाचण तयार करा. [8]

ब) इयत्ता 7 वी करिता "चक्रवाढ व्याज" अध्यापना करिता पाठ टाचण तयार करा. [7]

प्रश्न 3) एका वाक्यात उत्तर लिहा. [5]

अ) 'वर्तुळ' - व्याख्या द्या.

ब) शैक्षणिक साधने

क) गृहपाठ

ड) CCM आशय

इ) वार्षिक नियोजन

प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) शैक्षणिक चे महत्व

ब) विशेष वर्ग

क) सूट

ड) CCM चे महत्व



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING - HISTORY EDUCATION

(2013 Pattern) (Paper - 105)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figurs to the right indicate full marks.*

Q1) What is history? Explain kinds of history. **[15]**

OR

Explain criteria of Ideal Textbook in history.

Q2) Write in detail about teaching aids in teaching history. **[15]**

OR

Explain Need and importance of CCM in teaching History.

Q3) Solve the following questions. **[5]**

- a) Write any two objectives of teaching history at school level.
- b) What is lesson plan?
- c) Write any two importance of story telling method in teaching History.
- d) What do you mean by CCM?
- e) Write modern concept of history.

Q4) Write short notes (any three) **[15]**

- a) Importance of History in Human Life
- b) Qualities of History teacher
- c) Dramatization method of teaching history
- d) Implementation of CCM in teaching history



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING - HISTORY EDUCATION

(2013 Pattern) (Paper - 105)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) इतिहास म्हणजे काय? इतिहासाचे प्रकार स्पष्ट करा. [15]
किंवा
इतिहासाच्या आदर्श पाठ्यपुस्तकाचे निकष स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) इतिहास अध्यापनाच्या साधनांविषयी सविस्तर लिहा. [15]
किंवा
इतिहास अध्यापनात आशययुक्त अध्यापन पध्दतीची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) पुढील प्रश्न सोडवा. [5]
अ) शालेय स्तरावर इतिहास अध्यापनाची कोणतीही दोन उद्दिष्टे लिहा.
ब) पाठ नियोजन म्हणजे काय?
क) इतिहास अध्यापनात कथाकथन पध्दतीचे दोन महत्त्व लिहा.
ड) आशययुक्त अध्यापन पध्दतीचा अर्थ काय?
इ) इतिहासाची आधुनिक संकल्पना लिहा.
- प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]
अ) मानवी जीवनात इतिहासाचे महत्त्व
ब) इतिहास शिक्षकाची गुणवत्ता
क) इतिहास अध्यापनाची नाट्टीकरण पध्दती
ड) इतिहास अध्यापनात आशययुक्त अध्यापन पध्दतीची अंमलबजावणी



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING - GEOGRAPHY

(2013 Pattern) (Paper - V)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figurs to the right indicate full marks.*

Q1) Elaborate importance of Geography & Explain concept of it. **[15]**

OR

How geography can be correlated with different subjects? Explain it with suitable examples. **[15]**

Q2) Importance of journey method, compare to other methods. **[15]**

OR

Geography should not be thought without teaching aids like maps, Graphs globe etc. Discuss. **[15]**

Q3) Write in short. (Any Five) **[5]**

- a) One unit of local geography.
- b) Name one outdoor teaching method of geography.
- c) Defination of Physical Geography.
- d) Instrument used for measuring intensing of earthquake.
- e) Any one branch of Geography.
- f) One logical reason of learning geography.

Q4) Short notes. (Any three) **[15]**

- a) Structure of Geography.
- b) Physical Geography.
- c) Types of examination.
- d) Unit Plan.



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING - GEOGRAPHY

(2013 Pattern) (Paper - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) भूगोलाचे महत्त्व विशद करा व त्याची संकल्पना स्पष्ट करा. [15]
किंवा
भूगोल विषयाचा इतर विषयाशी सहसंबंध कसा जोडता येईल? सोदाहरण स्पष्ट करा. [15]
- प्रश्न 2) प्रवास पद्धतीचे इतर पद्धतींच्या तुलनेत महत्त्व. [15]
किंवा
भूगोल विषयाचे अध्यापन नकाशा, आलेख, पृथ्वी गोल इत्यादी शैक्षणिक साधना शिवाय शिकवू नये - चर्चा करा. [15]
- प्रश्न 3) थोडक्यात लिहा. (कोणतेही पाच) [5]
अ) स्थानिक भूगोलाचा एक घटक.
ब) भूगोल अध्यापनाची शालाबाह्य पद्धतीचे नाव सूचवा.
क) प्राकृतिक भूगोलाची व्याख्या.
ड) भूकंपाची तीव्रता मोजण्याचे यंत्र.
इ) भूगोलाची कोणतीही एक शाखा.
फ) भूगोल अध्ययनाचे कोणतेही एक कारण.
- प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]
अ) भूगोलाची संरचना
ब) प्राकृतिक भूगोल
क) परीक्षांच्या पद्धती
ड) घटक नियोजन



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

**METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL SCIENCE
EDUCATION**

(2013 Pattern) (Paper - V)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figurs to the right indicate full marks.*
- 3) *Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*

Q1) Write objectives of teaching science at secondary and Higher secondary level. **[15]**

OR

Explain in detail modern trends and Technique for teaching science.

Q2) Write importance of year planning for science teacher. Which factor's should be considered for year planning? **[15]**

OR

Explain Need and Importance of content-cum-methodology in teaching learning of science method.

Q3) Write in brief. (Any Five) **[10]**

- a) Definition of content cum methodology.
- b) Definition of science subject.
- c) Unit plan.
- d) Science in Daily life.
- e) Ramedial teaching in science.
- f) Science fair.
- g) Place of science in life.

Q4) Write short notes. (Any two) **[10]**

- a) Importance of Audio Visual Aids.
- b) Characteristics of good text book of science.
- c) Qualities of science teacher.
- d) Correlation between science and History Subject.



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL SCIENCE
EDUCATION

(2013 Pattern) (Paper - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढावे.

-
- प्रश्न 1) माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरीलशास्त्र अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये लिहा. [15]
किंवा
शास्त्र अध्यापनात आधुनिक तंत्रज्ञान सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) शास्त्र शिक्षकासाठी वार्षिक नियोजनाचे महत्व सांगून वार्षिक नियोजन करतांना कोणत्या बाबी विचारात घ्याव्यात. [15]
किंवा
शास्त्र अध्ययन-अध्यापनासाठी आशययुक्त अध्यापनाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) थोडक्यात लिहा. (कोणत्याही पाच) [5]
अ) आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची व्याख्या.
ब) शास्त्र विषयाची व्याख्या.
क) घटक नियोजन.
ड) दैनंदिन जीवनात शास्त्र.
इ) शास्त्रातील उपचारात्मक पद्धती.
फ) शास्त्र जत्रा.
य) जीवनात शास्त्राचे महत्व.
- प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]
अ) दृढ-श्राव्य साधनाचे महत्व
ब) चांगल्या शास्त्र पाठ्यपुस्तकाची गुणवैशिष्ट्ये
क) शास्त्र शिक्षकाच्या गुणवत्ता
ड) इतिहास आणि शास्त्र विषयातील समवाय



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

**METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION
TECHNOLOGY**

(2013 Pattern) (Semester - I)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figurs to the right indicate full marks.*

Q1) List specific methods of teaching IT. Discuss project method & Demonstration method with suitable Examples. **[15]**

OR

Explain scope of IT with suitable examples. **[15]**

Q2) a) Explain teaching aids in IT with examples. **[8]**

b) Write objectives of Teaching IT. **[7]**

OR

Explain methods of curriculum development in detail. **[15]**

Q3) Answer in short. (Any Five) **[5]**

- a) List Input Devices.
- b) Memory of computer.
- c) Advantange of MS-Excel.
- d) Examples of LAN.
- e) Uses of GPS.
- f) Types of printers.
- g) Advantages of Google Search Engine.

Q4) Short notes. (Any three) **[15]**

- a) Use of IT in daily life
- b) Special teaching methods in IT
- c) Correlation of IT with commerce & media
- d) Advantages of Internet



Total No. of Questions : 4]

P1652

[4953]-105

B.Ed. (Physical Education)

METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION
TECHNOLOGY

(2013 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) माहिती तंत्रज्ञान शिकविण्याच्या विशिष्ट पद्धतींची यादी करा. प्रकल्प पद्धती व प्रात्यक्षिक पद्धती योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [15]
- किंवा
- माहिती तंत्रज्ञानाची व्याप्ती योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [15]
- प्रश्न 2) अ) माहिती तंत्रज्ञानातील शैक्षणिक साधने उदाहरणासह स्पष्ट करा. [8]
- ब) माहिती तंत्रज्ञान शिकविण्याची उद्दिष्टे लिहा. [7]
- किंवा
- आभ्यासक्रम विकसनाच्या पद्धती सविस्तर लिहा. [15]
- प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही पाच) [5]
- अ) अदान साधनांची यादी करा.
- ब) संगणकाची मेमरी.
- क) MS-Excel चे फायदे.
- ड) LAN ची उदाहरणे द्या.
- इ) GPS चे फायदे लिहा.
- फ) प्रिंटरचे प्रकार लिहा.
- य) गुगल सर्च इंजिन चे फायदे लिहा.
- प्रश्न 4) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]
- अ) माहिती तंत्रज्ञानाचे दैनंदिन जीवनातील उपयोग
- ब) माहिती तंत्रज्ञान शिकविण्याच्या विशेष पद्धती
- क) Commerce व Media शी असलेला माहिती तंत्रज्ञानाचा सहसंबंध
- ड) इंटरनेट चे फायदे



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1653

[Total No. of Pages : 4

[4953] - 201

B.Ed. (Physical Education) (Semester - II)

METHODOLOGY OF TEACHING PHYSICAL EDUCATION

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write reference to the given categories, discuss appropriate Practices For middle school Physical Education. **[15]**

- a) Learning environment
- b) Instructional strategies
- c) Curriculum
- d) Assessment

OR

For a group of 40 Students from grade 8th, write in detail the class management strategies to Conduct a fitness activity unit.

Q2) Why should a Physical Education teacher use multiple teaching styles? Explain in detail Command style and guided discovery style. **[15]**

OR

Write about the various curriculum models referring to its goal/Purpose, nature, advantages and disadvantages.

Q3) All Questions are Compulsary **[5]**

- a) What is 'ALT'?
- b) Write two magic words and its purpose
- c) Write two ways of dividing two teams
- d) State a specific objective for the unit of 'Basket ball dribbling'
- e) Write the domains of learning Physical Education.

P.T.O.

Q4) Write Short Notes (any three)

[15]

- a) Write the definition of 'Physically Educated Person' (PEP)
- b) Convergent Teaching style
- c) Types of feedback
- d) Conducts of effective Teacher



Total No. of Questions : 4]

P1653

[4953] - 201

B.Ed. (Physical Education) (Semester - II)

METHODOLOGY OF TEACHING PHYSICAL EDUCATION

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) दिलेल्या मुद्द्यांना आधारून माध्यमिक शालेय शारीरिक शिक्षणाच्या योग्य चालीरितींची चर्चा करा. [15]

- अ) अध्ययन वातावरण
ब) अनुदेशन पद्धती
क) अभ्यासक्रम
ड) मूल्यमापन

किंवा

इयत्ता 8 वी च्या 40 विद्यार्थ्यांच्या समूहाला सुदृढता उपक्रम घटक शिकविण्यासाठी वर्गनियोजनाच्या उपाययोजना सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) शारीरिक शिक्षण शिक्षकाने विविध अध्यापन शैली का वापराव्यात याची चर्चा करून हुकूमशैली व निर्देशित शोधशैली सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

विविध अभ्यासक्रम प्रतिमानांबद्दल त्यांचे ध्येय, स्वरूप, फायदे व तोटे या मुद्द्यांना आधारून सविस्तर लिहा.

प्रश्न 3) सर्व प्रश्न अनिवार्य. [5]

- अ) शैक्षणिक अध्ययन कालावधी म्हणजे काय? (ALT)
ब) कोणतेही दोन जादुई शब्द व त्याचा उद्देश लिहा.
क) दोन संघ करण्यासाठीचे दोन मार्ग सुचवा.
ड) बास्केटबॉल 'ट्रीबलिंग' कौशल्य पाठाचे उद्दीष्ट लिहा.
इ) शारीरिक शिक्षण 'अध्ययनाची क्षेत्रे' लिहा.

प्रश्न 4) टिपा लिहा (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) शारीरिक शिक्षणाने सुशिक्षित व्यक्तीची व्याख्या लिहा.
- ब) केंद्राभिगामी अध्यापन शैली
- क) प्रत्याभरणाचे प्रकार
- ड) प्रभावी शारीरिक शिक्षण शिक्षकाचे वर्तन



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1654

[Total No. of Pages : 4

[4953] - 202

B.Ed. (Physical Education) (Semester - II)

**BIOMECHANICS, ATHLETIC CARE AND REHABILITATION
(Paper - VII) (2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Q1) Define force. Explain types of force with suitable example from sports and games. **[15]**

OR

- a) Differentiate between potential energy and kinetic energy with examples. **[8]**
- b) Define projectile. Write principles of projectile. **[7]**

Q2) Define sports medicine. Write objectives of sports medicine. **[15]**

OR

- a) Differentiate between kyphosis and lordosis. **[8]**
- b) Write principles of diet for an athlete **[7]**

Q3) Answer in one sentence. **[5]**

- a) Vector quantity
- b) 3rd class of lever
- c) Sports Injury - Definition
- d) List fat soluble vitamins
- e) List hot modality

P.T.O.

Q4) Write short notes (any three)

[15]

- a) Factors affecting motion
- b) Principles of stability
- c) Cold modality
- d) Functions of carbohydrates



Total No. of Questions : 4]

P1654

[4953] - 202

B.Ed. (Physical Education) (Semester - II)

BIOMECHANICS, ATHLETIC CARE AND REHABILITATION

(Paper - VII) (2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

-
-
- प्रश्न 1)** बलाची व्याख्या द्या. बलाचे प्रकार खेळाचे योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [15]
किंवा
- अ) स्थितीज उर्जा व गतीज उर्जा मधील फरक उदाहरणासह लिहा. [8]
ब) प्रक्षेपणाची व्याख्या द्या. प्रक्षेपणाचे तत्वे लिहा. [7]
- प्रश्न 2)** क्रिडा वैद्यकशास्त्राची व्याख्या द्या. क्रिडा वैद्यकशास्त्राची उद्दिष्टे लिहा. [15]
किंवा
- अ) कुबड व उदाम स्थिती या मधील फरक सांगा. [8]
ब) खेळाडूंच्या आहारा करीता चे तत्वे लिहा. [7]
- प्रश्न 3)** एका वाक्यात उत्तर लिहा. [5]
- अ) सदिश राशी
ब) तरफ चा तीसरा प्रकार
क) खेळातील इजा-व्याख्या द्या.
ड) मेदात विरघळणारे जीवनसत्वे यांची यादी करा.
इ) उष्ण उपचारात्मक पद्धती यादी करा.

प्रश्न 4) टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) गतीवर परिणाम करणारे घटक
- ब) स्थिरत्वाचे तत्वे
- क) थंड उपचारात्मक पद्धती
- ड) क्राबोदकांचे कार्ये.



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1655

[Total No. of Pages : 4

[4953] - 203

B.Ed. (Phy. Edu.)

**MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is Management? Explain the Management principles with suitable example. **[15]**

OR

For State level Handball Competition prepare a fixture and schedule by Knock-out method (No. of teams 17, No. of grounds 2 & No. of Days 2)

- Q2)** a) Explain the Functions of management. **[7]**
b) Calculate the stagger for lane No.2 to 5 for 200m. standard track. **[8]**

OR

Explain the Importance of Budget.

Write the principles of time table with suitable example.

Q3) Answer in brief (Any five) **[10]**

- a) Write formula to Calculate the staggers for 400m. standard track.
- b) Any four Duties of team manager.
- c) Write the methods of competition.
- d) Any four merits of league methods.
- e) Types of grounds.
- f) Write formula for no. of matches in league method.

P.T.O.

Q4) Short notes (any two)

[10]

- a) Importance of management
- b) Objectives of Intramural competition
- c) Merits of knock out method
- d) Importance records & registers



Total No. of Questions : 4]

P1655

[4953] - 203

B.Ed. (Phy. Edu.)

शारीरिक शिक्षण व खेळाचे व्यवस्थापन
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) व्यवस्थापन म्हणजे काय? व्यवस्थापन तत्त्वे योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. [15]

किंवा

राज्यास्तरीय हॅण्डबॉल स्पर्धेसाठी बाद पध्दतीने कार्यक्रम पत्रीका तायार करा.

(संघ संख्या - 17, क्रीडांगण - 2, दिवस - 2)

प्रश्न 2) अ) व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा. [7]

ब) 200 मी प्रमाणित ट्रॅकवर लेन क्र 2 ते 5 चा वाढीव प्रारंभ (stagers) काढा. [8]

किंवा

अ) अंदाजपत्रकाचे महत्व स्पष्ट करा.

ब) वेळापत्रकाची तत्त्वे योग्य उदाहरणासह लिहा

प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे द्या (कोणतेही पाच) [10]

अ) प्रमाणित ट्रॅकवर 400 मी. साठी वाढीव प्रारंभ काढण्याचे सूत्र लिहा.

ब) संघ व्यवस्थापकाची कोणतेही चार कर्तव्ये

क) स्पर्धेच्या पध्दती कोणत्या?

ड) साखळी पध्दतीचे कोणतेही चार फायदे

इ) क्रीडांगणाचे प्रकार

फ) साखळी पध्दतीत सामन्याची संख्या काढण्याचे सूत्र

प्रश्न 4) टीपा दया. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) व्यवस्थापनाचे महत्व
- ब) आंतरकुल स्पर्धेचे उद्दिष्टे
- क) बाद पध्दतीचे फायदे
- ड) नोंदी व रजीस्टरचे महत्व



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1656

[Total No. of Pages : 4

[4953]-204

B.Ed. (Phy. Edu.)

**ESSENTIALS OF PHYSICAL EDUCATION & HEALTH
EDUCATION**

(2013 Pattern) (Paper - 109)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write the different issues in Physical Education on Secondary level. [15]

OR

Explain brief about following Internation competitions.

- a) Olympic game
- b) Grand Slams
- c) Commenwealth games

Q2) Write Catagories of fundamental skills and Explain phases of developing fundamental Skill. [15]

OR

Explain the factors affecting health

Q3) Solve the following questions. [5]

- a) Define physical activity
- b) Write objective of Dronacharya Award
- c) What is Body Awareness.
- d) Devis cup related to which sport.
- e) Who is the fastest runner in the year 2015 (Men)

P.T.O.

Q4) Short notes (any three) :

[15]

- a) Technology in Physical Education.
- b) Rajive Gadhi Khel Ratna Award.
- c) Movement Concept
- d) School health Program



Total No. of Questions : 4]

P1656

[4953]-204

B.Ed. (Phy. Edu.)

**ESSENTIALS OF PHYSICAL EDUCATION & HEALTH
EDUCATION**

(2013 Pattern) (Paper - 109)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) माध्यमिक स्तरावरील शारीरिक शिक्षणासंबंधिचे मुख्य प्रश्न लिहा. [15]

किंवा

खालील आंतरराष्ट्रीय स्पर्धाविषयी थोडक्यात स्पष्टिकरण लिहा.

अ) ऑलिंपीक खेळ

ब) ग्रँडस्लॅम

क) राष्ट्रकुल खेळ

प्रश्न 2) मुलभूत कौशल्यांचे वर्गीकरण लिहून मूलभूत कौशल्य विकासाचे टप्पे स्पष्ट करा. [15]

किंवा

आरोग्यावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) पुढील प्रश्न सोडवा. [5]

अ) 'शारीरिक सक्रियता' व्याख्या लिहा.

ब) द्रोणाचार्य पुरस्काराचे उद्दिष्ट्य लिहा.

क) 'शरीर जाणीव' म्हणजे काय?

ड) 'डेव्हिस कप' कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे.

इ) 2015 वर्षातील पुरुषांमध्ये वेगवान धावपटु कोण?

प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[15]

- अ) शारीरिक शिक्षणातील तंत्रज्ञान
- ब) राजिव गांधी खेळरत्न पुरस्कार
- क) हालचाल संकल्पना
- ड) शालेय आरोग्य कार्यक्रम



Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1657

[Total No. of Pages : 4

[4953]-205

B. Ed. (Physical Education)

**EVALUATION & STATISTICS IN PHYSICAL
EDUCATION & SPORTS
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write the types of evaluation and explain in detail the classification of Tests in physical education and sports. **[15]**

OR

Explain 'AAHPERD' youth fitness test batteri. **[15]**

Q2) Long Jump and standing broad Jump Performance of under 16 boys is given in the following table find correlation using spearmans correlation method.**[15]**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
L.J.	5.35	4.67	5.05	3.80	4.15	4.25	5.17	4.20	4.90	5.00	4.03	3.70
SBJ	1.80	1.50	1.60	1.55	1.48	1.52	1.90	1.60	1.70	1.72	1.20	1.10

OR

Find the median of data and interprete (one min. situps) **[15]**

C.I.	35 - 39	30 - 34	25 - 29	20 - 24	15 - 19	10 - 14	5 - 9
f	6	2	13	14	11	3	1

P.T.O.

Q3) Write in short.

[5]

- a) Find the median of the 21, 15, 31, 16, 41.
- b) Write objective of shuttle run test.
- c) Sit & Reach test measures flexibility in shoulders (true or false)
- d) Measures of variability.
- e) Formula of BMI.

Q4) Short note (any three) :

[15]

- a) Harward step test
- b) Any one sports skill test
- c) Characteristics of mean
- d) Normal probability curve



Total No. of Questions : 4]

P1657

[4953]-205

B. Ed. (Physical Education)

**EVALUATION & STATISTICS IN PHYSICAL
EDUCATION & SPORTS**

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) मूल्यमापनाचे प्रकार लिहून शारीरिक शिक्षण आणि क्रीडेतील कसोट्यांचे वर्गीकरण सविस्तर स्पष्ट करा. [15]

किंवा

‘अपार्ड’ युवक सुदृढता कसोटीसंच स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 2) खालील तक्त्यामध्ये 16 वर्षाखालील मुलांच्या लांबउडी व जागेवरून लांबउडीचे प्राप्तांक दिले आहेत. स्पीअरमन सहसंबंध पध्दतीने सहसंबंध तपासा. [15]

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
लांब उडी	5.35	4.67	5.05	3.80	4.15	4.25	5.17	4.20	4.90	5.00	4.03	3.70
जागे वरून लांब उडी	1.80	1.50	1.60	1.55	1.48	1.52	1.90	1.60	1.70	1.72	1.20	1.10

किंवा

खालील प्राप्ताकांचे मध्यगा शोधा व अर्थनिर्वचन करा. (1 मि. सिटअप्स) [15]

C.I.	35 - 39	30 - 34	25 - 29	20 - 24	15 - 19	10 - 14	5 - 9
f	6	2	13	14	11	3	1

- प्रश्न 3) थोडक्यात उत्तरे लिहा. [5]
- अ) मध्यगा शोधा - 21, 15, 31, 16, 41
- ब) शटलरन कसोटीचे उदिष्ट्ये लिहा.
- क) सिट अॅण्ड रिच कसोटी खांद्यातील लवचिकतेचे मापन केले जाते (चूक कि बरोबर)
- ड) विचलनशिलतेची परिमाणे लिहा.
- इ) बी. एम. आय. सूत्र लिहा.

- प्रश्न 4) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15]
- अ) हार्वर्ड स्टेप टेस्ट
- ब) कोणतीही एक क्रीडा कौशल्य कसोटी
- क) मध्यमानाची गुणवैशिष्ट्ये
- ड) प्रसामान्य संभव वक्र

